

KOPIE

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

nr. 48.019 van 16 juni 1994
 in de zaken A. 36.226/VII-6748
 A. 36.227/VII-6749
 A. 36.228/VII-6750
 A. 36.229/VII-6751
 A. 36.230/VII-6752.

In zake : I. Sabine VAN DER STRAETEN-WAILLET,
 II. 1. Frans DILLEN,
 2. Ludovica DIERCKX,
 III. 1. Constancia PHILIPPE,
 2. Mathilde KUYPERS,
 3. Lucienne KUYPERS,
 4. Rita KUYPERS,
 IV. 1. Maria MELS,
 2. Henri KUYPERS,
 3. Martin KUYPERS,
 4. Herman KUYPERS,
 5. Marie KUYPERS,
 V. Maria SAEYS,
 die allen woonplaats kiezen bij
 Advocaat M. DENYS,
 kantoor houdende te BRUSSEL,
 Grote Hertstraat 12

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
 de Vlaamse Executieve,
 thans de Vlaamse regering.

 D E R A A D V A N S T A T E, V I I E K A M E R,

Gezien de verzoekschriften die Sabine VAN DER STRAETEN-WAILLET, Frans DILLEN, Ludovica DIERCKX, Constancia PHILIPPE, Mathilde KUYPERS, Lucienne KUYPERS, Rita KUYPERS, Maria MELS, Henri KUYPERS, Martin KUYPERS, Herman KUYPERS, Marie KUYPERS en Maria SAEYS onderscheidenlijk op 5 juni 1987 hebben ingediend om de vernietiging te vragen van het besluit van de Gemeenschapsminister van Cultuur van 30 maart 1987 houdende rangschikking als landschap van "de Konijnenbergen - Ter Duinen" te Grobbendonk-Bouwel;

Gezien het verslag over de zaken opgemaakt door Auditeur P. DE WOLF;

Gelet op de beschikking van 3 februari 1992 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van de dossiers gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op het arrest nr. 42.406 van 25 maart 1993 waarbij aan het Arbitragehof de volgende prejudiciële vraag wordt gesteld :

"Schendt artikel 1 van het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 13 juli 1972 tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, in de mate dat het betrekking heeft op de rangschikking van landschappen waarvan het behoud in wetenschappelijk en esthetisch opzicht van nationaal belang is, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschap en de Gewesten ?";

Gelet op het arrest nr. 8/94 van 27 januari 1994 waarbij het Arbitragehof beschikt op de in voormeld arrest nr. 42.406 gestelde prejudiciële vraag;

Gelet op de beschikking van 10 mei 1994 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 9 juni 1994;

Gehoord het verslag van Staatsraad M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat M. DENYS, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en van Advocaat I. MARTENS die, loco Advocaat K. VAN HOOREBEKE verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste
Auditeur P. DE WOLF;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op
12 januari 1973;

Overwegende dat de verzoekende partijen
eigenaar zijn van gronden gelegen binnen het beheer-
singsgebied van het bij het bestreden besluit gerang-
schikte landschap "Konijnenbergen - Ter Duinen" ge-
naamd; dat blijkens de bewoordingen van artikel 1 van
het bestreden besluit dit landschap wordt gerangschikt
"overeenkomstig de bepalingen van de wet van 7 augustus
1931 om reden van de natuurwetenschappelijke waarde";
dat verzoekers een eerste middel aanvoeren dat luidt
als volgt :

"Eerste middel, genomen uit de schending van
artikel 59 § 2, 1° van de Grondwet, van artikel 2,
4° van de wet van 21 juli 1971 betreffende de
bevoegdheid en de werking van de cultuurraden voor
de Nederlandse cultuurgemeenschap en voor de Franse
cultuurgemeenschap en van de artikelen 1 en 6 van de
wet van 7 augustus 1931 op het behoud van de monu-
menten en landschappen;

Doordat, het bestreden besluit getroffen werd bij
toepassing van het decreet van 13 juli 1972 houdende
wijziging van de wet van 7 augustus 1931, en derhal-
ve zonder de voorschriften van de (oude) wet na te
leven;

Terwijl het decreet in casu niet vermocht een
voorafbestaande norm, tot stand gebracht door de
nationale wetgever, te wijzigen;

En terwijl, de rangschikking van een landschap
wegens natuurwetenschappelijke en esthetische waarde
niet behoort tot de culturele aangelegenheden die
aan de cultuurraden werden toevertrouwd";

dat verzoekers het middel toelichten als volgt :

"Het decreet van 13 juli 1972 heeft aanzienlijke
wijzigingen gebracht aan de rangschikkingsprocedure
en o.m. de waarborgen voor de eigenaars verminderd.

Uit de voorbereidende werken van de wet van
21 juli 1971 blijkt evenwel dat de bevoegdheid van

de cultuurraden geen afbreuk doet aan de wetten op de stedenbouw en de monumenten, en dat alleen de rangschikking van landschappen om historische redenen tot de culturele aangelegenheden behoort, of toch minstens behoorde in het stelsel van na de grondwetsherziening van 24 december 1970 (zie: Memorie van Toelichting, Parl. Stuk., Senaat, 1970-1971, nr. 400; Pasin., 1971, 1461; zie ook: DE STEXHE, La révision de la constitution belge, 1968-1971, Brussel-Namen, 1972, nr. 100 en 101).

De cultuurraad kon de wet van 7 augustus 1931 dan ook niet wijzigen wat de rangschikking van landschappen om wetenschappelijke en esthetische redenen betreft";

dat verzoekers verklaren :

"Op te merken valt dat onderhavig middel een prejudiciële vraag opwerpt, die, bij toepassing van art. 15, § 1, van de wet van 26 juni 1983 zal opgelost worden door het Arbitragehof";

Overwegende dat het arrest van het Arbitragehof nr. 8/94 van 27 januari 1994 op de hierover bij arrest nr. 42.406 van 25 maart 1993 gestelde prejudiciële vraag, zegt voor recht :

"Artikel 1 van het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap van 13 juli 1972 tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, voor zover het betrekking heeft op de rangschikking van landschappen waarvan het behoud in wetenschappelijk of esthetisch opzicht van nationaal belang is, houdt geen schending in van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheden van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten";

Overwegende dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat het vijfde middel luidt als volgt :

"Vijde middel, genomen uit de schending van art. 1 van het decreet van 13 juli 1972 tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931;

Doordat uit de gegevens, thans ter beschikking van beroepster, niet blijkt dat de bevoegde, Minister zelf het besluit tot aanvang van de rangschikkingsprocedure en de eigendomsbeperkingen terzake

vaststelde, deze beslissing aan alle medeëigenaars betekende en aan de Minister tot wier bevoegdheid de Ruimtelijke Ordening en Stedebouw en de landbouw meedeelde;

Terwijl, al deze vormvereisten, voorgeschreven door bovenvermeld artikel, van substantiële aard zijn";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt :

"Er wordt door de verzoekende partijen niet ontkend dat hen bij schrijven van 25 juli 1985 werd 'medegedeeld' dat de bevoegde minister op 14 juli 1985 beslist had tot het inzetten van de beschermingsprocedure.

De eigenaars werden dus wel degelijk in kennis gesteld van het inzetten van de beschermingsprocedure, hetgeen juist de bedoeling is van deze betekening.

Dat de verzoekende partijen met kennis van zaken het nodige gevolg hebben kunnen geven aan deze kennisgeving, blijkt uit hun uitvoerig gemotiveerde bezwaarschriften.

Door te stellen dat er een onregelmatigheid zou zijn gebeurd, waardoor de rechten van de verzoekende partijen zouden zijn geschaad, gaat men volledig voorbij aan de werkelijke bedoeling van de betekening, nl. het inlichten van de betrokkenen teneinde hen toe te laten opmerkingen en bezwaren te formuleren.

Gezien de feitelijke elementen van het dossier, en alle voorgaanden, blijkt in elk geval dat de verzoekende partijen geen enkel nadeel hebben geleden door deze beweerde onregelmatigheid";

Overwegende dat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen op 15 april 1982 voorstelde het landschap "Konijnenbergen - Ter Duinen" te rangschikken omwille van de natuurwetenschappelijke en esthetische waarde die zij o.m. als volgt omschrijft :

"natuurwetenschappelijke waarde :

Het nog vrij ongererpt stuifduincomplex met grote niveauverschillen op een kleine oppervlakte heeft een zeer hoge geomorfologische waarde; het is een belangwekkend relict van de eens zo talrijke stuifduinen die voorkwamen langsheen de Grote en de Kleine Nete.

esthetische waarde :

De esthetische waarde wordt bepaald door het contrast tussen het vlakke beboste landschap met statige beukendreven en de lange eenrijige begroeide duinenkam met verrassend niveauverschil";

dat de Gemeenschapsminister van Cultuur op 14 juni 1985 besliste de procedure in te zetten voor de rangschikking van het landschap "Konijnenberg - Ter Duinen" te Bouwel; dat in bedoeld ministerieel besluit een aantal beperkingen aan de rechten van de eigenaars worden gesteld; dat op een bijgevoegd plan het landschap is afgebakend en de kadastrale nummers van de percelen worden vermeld; dat bij aangetekende brieven van 25 juli 1985 door het bestuur voor monumenten- en landschapszorg aan de betrokken besturen en eigenaars wordt medegedeeld dat een onderzoek van het bestuur voor monumenten- en landschapszorg heeft uitgewezen dat het landschap "Konijnenbergen - Ter Duinen" voor rangschikking in aanmerking komt en dat de bevoegde Gemeenschapsminister op 14 juni 1985 besliste tot het inzetten van de rangschikkingsprocedure; dat het voorstel tot rangschikking hun niet werd betekend; dat aan de eigenaars dus niet werd medegedeeld dat de rangschikking werd voorgesteld omwille van de natuurwetenschappelijke en de esthetische waarde van het landschap; dat zij wel kennis kregen van de opgelegde eigendomsbeperkingen;

Overwegende dat artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, vooraleer het bij het decreet van 13 juli 1972 voor het Nederlandse taalgebied werd gewijzigd, en dat krachtens artikel 6, eerste lid, van dezelfde wet van toepassing is op de landschappen, bepaalde dat monumenten en gebouwen bij koninklijk besluit kunnen worden gerangschikt op voorstel, hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hetzij van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente waar zij gelegen zijn, dat, nadat een voorstel

tot rangschikking bij de regering aanhangig werd gemaakt, zij beslist of daaraan gevolg dient gegeven en dat in dit geval dit voorstel wordt betekend aan de eigenaars en titularissen van ingeschreven zakelijke rechten, dewelke hun aanmerkingen kunnen indienen bij de bestendige deputatie;

Overwegende dat de geciteerde bepaling voorschreef dat het voorstel tot rangschikking werd betekend; dat het volgens die bepaling niet volstond de beslissing te betekenen waarbij de regering besliste aan een voorstel tot rangschikking gevolg te geven;

Overwegende dat het bij het decreet van 13 juli 1972 gewijzigde artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 bepaalt :

"Op initiatief van de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, hierna genoemd de Minister, of op voorstel hetzij van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, hetzij van het college van burgemeester en schepenen van de gemeenten waar ze gelegen zijn, hetzij van het federatie- of agglomeratiecollege, hetzij van het provinciebestuur, worden de monumenten en gebouwen waarvan het behoud in historisch, artistiek of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang is, geheel of gedeeltelijk gerangschikt bij koninklijk besluit en onder bescherming van de Staat gesteld.

Nadat de Minister beslist heeft hetzij een gunstig gevolg te verlenen aan een voorstel tot rangschikking, hetzij op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking in te zetten, wordt dit betekend aan de eigenaars, aan het college van burgemeester en schepenen, aan het federatie- of agglomeratiecollege en aan de bestendige deputatie.

Dit voorstel wordt medegedeeld aan de Ministers tot wiens bevoegdheid respectievelijk de Ruimtelijke Ordening en Stedebouw en de Landbouw behoren.

Deze Ministers en al de betrokkenen kunnen bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, hun aanmerkingen indienen binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de betekening of mededeling.

Het voorstel wordt vervolgens door de Minister aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen voor met redenen omkleed advies overgemaakt.

Het koninklijk besluit waarbij tot de rangschikking wordt overgegaan, mag eerst drie maanden na de betekening van het voorstel tot rangschikking aan de eigenaars en aan de andere hierboven vermelde betrokkenen, getroffen worden.

Het besluit wordt hun betekend en wordt overgeschreven op het kantoor van de hypotheekbe-
waarder";

dat het bij hetzelfde decreet gewijzigd artikel 12 van dezelfde wet bepaalt :

"Artikel 12. Te beginnen met de dag waarop de Minister ter kennis van de belanghebbenden brengt dat een voorstel tot rangschikking onderzocht wordt, zijn al de uitwerkselen der rangschikking voorlopig van toepassing op de bedoelde onroerende goederen, gedurende een tijdvak van negen maanden, ingaande op de dag van deze betekening waarbij de beperkingen worden bepaald";

Overwegende dat uit de samenlezing van beide wetsbepalingen blijkt dat, zowel in het geval dat de Minister beslist een gunstig gevolg te geven aan een voorstel tot rangschikking, als in het geval dat de Minister op eigen initiatief de procedure voor de rangschikking inzet, het initiatief van de minister wordt geconcretiseerd in een beslissing waarbij voor een tijdvak van 9 maanden al de uitwerkselen van een rangschikking voorlopig van toepassing zijn op een geheel van onroerende goederen waarvan hij de grenzen bepaalt; dat in beide gevallen er een voorstel tot rangschikking bestaat, het ene uitgaande bv. van de Koninklijke Commissie, het andere uitgaande van de administratie van de Minister; dat in het eerste geval het voorstel tot rangschikking, samen met de mededeling dat de Minister beslist heeft eraan gevolg te geven, moet worden betekend aan de eigenaars, het college van burgemeester en schepenen, de bestendige deputatie en aan de Ministers tot wier bevoegdheid de ruimtelijke ordening, respectievelijk de landbouw behoren; dat in het tweede geval het voorstel van de administratie samen met de mededeling dat de Minister beslist heeft de procedure tot rangschikking in te zetten aan de

eigenaars, het college van burgemeester en schepenen, de bestendige deputatie en aan de genoemde Ministers moet worden betekend; dat het in geen van beide gevallen volstaat dat, zoals terzake is gebeurd, enkel kennis wordt gegeven van het blote feit dat de Minister beslist heeft de procedure in te zetten; dat op het stuk van de betekening van "het voorstel" tot rangschikking, het decreet van 13 juli 1972 de wet van 7 augustus 1931 niet heeft gewijzigd; dat indien de betrokkene onwetend blijft van de motieven van het optreden van de Minister -m.a.w. van het voorstel tot rangschikking zoals het aan deze laatste is voorgelegde bezwaren en aanmerkingen onmogelijk adequaat en zinnig kunnen worden geformuleerd; dat de bij de wet ingerichte bezwaarprocedure haar doel mist, indien men niet weet welke eigenschappen het landschap worden toegeschreven en waarom het behoud ervan van nationaal belang wordt geacht; dat, indien de aangeschrevene verstoken blijft van deze onontbeerlijke gegevens, zijn bezwaar uiteraard gevaar loopt als niet terzake dienend te worden verworpen; dat, wil de procedure een regelmatige inzet hebben, moet voldaan zijn aan de substantiële, op straffe van onwettigheid van het latere rangschikkingsbesluit, voorgeschreven vereiste dat het voorstel tot rangschikking, in zijn geheel en volledig, aan wie het behoort wordt betekend, samen met het plan dat de grenzen van de rangschikking aangeeft, met de mededeling dat de Minister beslist heeft de procedure in te zetten, met de opsomming van de eigendomsbeperkingen en de duur ervan, met de kadastrale gegevens en met de mededeling dat bezwaren kunnen worden ingediend;

Overwegende dat de verwerende partij vergeefs aanvoert dat de begane onregelmatigheid de rechten van verzoekers niet heeft geschaad aangezien zij "uitvoerig gemotiveerde bezwaarschriften hebben ingediend"; dat, vooreerst, niet alle verzoekende

partijen een bezwaarschrift hebben ingediend; dat, vervolgens, de ingediende bezwaarschriften uiterst summier zijn en onvermijdelijk beperkt tot de waardevermindering, de opgelegde erfdienstbaarheden, de bestemming van het gewestplan en de afbakening;

Overwegende dat het middel gegrond is; dat het niet nodig is de overige middelen te onderzoeken;

Overwegende dat het bestreden besluit een landschap rangschikt dat uit twee afgescheiden gehelen bestaat nl. het gebied bekend als de "Konijnenbergen" en het gebied aangeduid als "Ter Duinen"; dat de eigendommen van de verzoekende partijen in het deel "Ter Duinen" vallen; dat niet wordt beweerd en evenmin blijkt dat de redenen voor de rangschikking van het gebied "Konijnenbergen" niet meer zouden opgaan door de weglating van het gebied "Ter Duinen"; dat de nietigverklaring tot het deel "Ter Duinen" moet worden beperkt,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de Gemeenschapsminister van Cultuur van 30 maart 1987 houdende rangschikking als landschap van "de Konijnenbergen - Ter Duinen" te Grobbendonk-Bouwel in de mate dat het gebied "Ter Duinen" bestaande uit de percelen bekend ten kadaster Grobbendonk, 2de afdeling, Sectie A, nrs. 61 a2, 61 b2, 61 g2, 61 h2, 61 i, 61 t, 61 q, 62 a, 62 b, 63 a, 63 2f, 64/2, 64 c, 64 d, 64 e, 64 f, 64 g, 66/2f, 66/2k, 67 a2, 67 b2, 67 c2, 67 d2, 67 e2, 67 f2, 67 g2, 67 h2, 67 k2, 67 l2, 67 p, 67 u, 67 z, 69 b, 69 c, in het bedoeld landschap is begrepen.

Artikel 2.

De beroepen worden voor het overige verworpen.

Artikel 3.

Dit arrest zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijk vernietigde ministerieel besluit.

Artikel 4.

De inschrijving wordt bevolen van artikel 1 van dit arrest op de kant van de overschrijving van het ministerieel besluit van 30 maart 1987 op het tweede kantoor der Hypotheken te Turnhout.

Artikel 5.

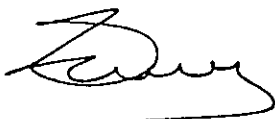
De kosten van de beroepen, bepaald op tweeënvijftigduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

De kosten van de in artikel 4 van dit arrest vermelde randmelding komen eveneens ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op zestien juni 1900 vierennegentig,
door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

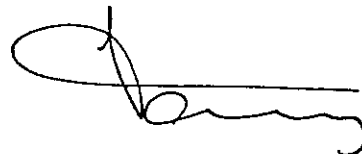
de H. J. VERMEIRE, kamervoorzitter,
Mevr. M. VRINTS, staatsraad,
R. TULKENS, staatsraad,
de H. G. DE SLOOVER, griffier.

De griffier,

G. DE SLOOVER.

De voorzitter,

J. VERMEIRE.